www.kurdistannet.org
15/01/2002 23:17

سوتانـــــــــی بەفـــــر
" کەمـــــــپ "

شێرزاد هەینی
heinisherzad@hotmail. com

بەشی دوەم

ئەم شەوەش لەگەڵ نوسین و سازەکەی عەلی تەنیاو درەنگ چووە ناو جێ وبالینگانەکەی. خۆی لوولدا، بە قەد بەژنی سازەکەی ئەو راکشا. وەك ئەو خۆی گرمۆلەکرد. چۆن خەوی لێدەکەوێت، وا دەنگی سازەکە، دووکەڵی سوتانەکەی عەلی و گریانەکەی دلێرو سەمای سازەکە گەرمن، جەستەی ساردی دەگەزن. . ! ! تاقەتی نەبوو، یان کاری بەکات نەبوو، تەماشای نەکرد، هەر ئاگای لە سورانەکانی میلی خۆی بوو، چەندجار سوورا، چەند جار بۆرژا و هوشیاربۆوە.

درەنگ، دوا کەس چووە ریزی وەرگرتنی پارەکەی. درێژ، وەك داهۆلێك کاوبۆیەکیان لەبەرکردبێت. ئەنگوستی دۆشاومژەکەی تا نزیك چۆکی شۆڕببۆوە. هەردوو شانی لە ناو قۆلی بلوزە لوولدراوەکەی زۆر لەسەرووی شانی دەرپەڕیبون. . ! بە خشە خشی سۆلەکەی چووە ژوورە. ناسنامەکەی لە پێش ژمێریارو بەرپرسی کەمپەکە دانا. ئەویش، پۆلیس ئاسا، لەو ناوە دەگەڕا، ورد تەماشای وێنەکەی کرد. زانی خۆیەتی، ئەوە عەلیە، ئەو عیراقیە کوردەیە، یەك مانگ بەر لەئێمرۆ هات، ئەو لە گەڵ شەش کەسەکەبوو. خۆی ناسنامەکەی بۆ کردبوو، ئەو بە دەستی خۆی ناسنامەکەی بۆ چاکردبوو. بە دەستی خۆی وێنەکەی قنجکردو لە لاکێشەکەی ناو فۆرمەکەی دا. ئەوە خۆیەتی، چەند لەمێژە، دوو هەفتە زیادترە. . ! بە وردی لەناو کەمپەکەدا، لە نۆرەی وەرگرتنی پۆست و گۆڕینی شەرشەف و بەرگە پیسەکانا، لە توالیت و گەرماوەکانا، لە پاسکیل هاژوتن و کرین و هاتنە بازارا، لە ناونوسین بۆ چونە دکتۆرو لە وەرگرتنی کەلوپەلی خاچی سوورا، چاوی بەدوا دەگێرێت. . ! ! بەرچاوی نەدەکەوت. بە دەست تێگەیاند، چاوەرێ بە. . ! ! ئەویش راوەستە، تا حەمیدیان بانگکرد. حەمید وەك ئاسکێکی راونراوو بەپەلە هاتە ژوورەوەو زۆر لە کابرا چووە پێشەوە، کورێکی چاوقایم و لەروو دەمکراوە بوو. بەو خۆرەپێشکردن و شەرمنەکردنەی، چاك و زۆر باشتر لەهەمووان زمانەکەیان فێرببوو. بە رووحسوکی و مەردانە تەرجمەی بۆ هەموو کوردەکان دەکرد. ئەوانەی ئیقامەشیان هەبوو، ئەوانەی زۆر پێش ئەویش هاتبون، ئەوانەی پلەی خوێندەواریان لەویش بەرزتربوو، وەك ئەو زمانەکەیان باش نەبوو. زوو بە عەلی وت:

ـ خێرە. . بلێ. . ؟؟ ! ! ـ

سەرەرای ئەوەی زمانەکەی باش بوو، بۆ هاوکاری و پنجکردن و بیانۆ دۆزینەوە ئازا و وریابوو. کابراش زۆر بروای بەو هەبوو، چونکە زۆر مەردانەو خێرا، بۆ ئەم کارانە دەهات و بێ بەرامبەر، کارو کێشەکانی بۆ شرۆڤەدەکرد. لەوەش هەر زیرەك بوو، جوان و چاك و زیرەکانە بە عەقلیەتی هەردووکیان دەئاخڤی. زۆرجار لە قازانجی کوردەکان دەیسوراندەوە. . ! ! بەرپرسەکە بەنەرمی بە حەمیدی وت:

بەو کورە بلێ، لەوەتی هاتوتە ئەو کەمپەو سەری مانگ مانگانەکەم داوەتێ، من نەمدیوە، لەو ماوەیەو لەم مانگە درێژە، لە کێ بووە. . ؟؟ کە سەفەری کردووە، بۆ ئاگاداری ئێمەی نەکردۆتەوە. . ! ! وایە، دەبێ ئێمە ئەدرێسی بزانین. . ! ئەگەر لەو ماوەیەدا کارمان بەو هەبوایە، ئەومان لە کێ دەدۆزیەوە. . . ! ! جارێکی تر ئەوە دووبارە نەکاتەوە. هەر کە رۆیشت،

ئێمە پسولەشی بۆ دەکەین، ئەدرێسەکەی لاخۆمان تۆمار دەکەین. . . !! لەوەیان، حەمید پێویستی بەوە نەبوو، بۆی تەرجمە بکات. بە بێ ئاخافتن، وەڵامی ئەوی دایەوەو هاتە قسەو بە کابرای وت:

ئەو هەر لێرە بووە، وەك من لێرە بووە، نەجولایە. . !!

کابرا بە سەرسامی هاتە وەڵام، وەك ئەوەی یەکەم جارە بە حەمید بروا نەکات. . ! چۆن وا دەڵێت. . . . . ئەو رۆژانە وەك مزاح لەو کەمپە دەسورێتەوە. ئەو کورەی، تەنیا رۆژی هاتنەکەی دیوەو بەس. . !!!

(ئەو زوو ژوورێکی تەنیای بۆ مایەوە. ئەو دوو کەسەی هاوژووری بون، خزانە لایەك و ئەویان تەنیا هێشتەوە. دیارە کەس ناتوانێ لە گەڵیا بحەوێتەوە. ئەویش لەگەڵ کەسی ترا ناحەوێتەوە. تەنیا مایەوە. رۆژی یەکەم چووە بازارو هەندێ خواردن و پێویستیەکانی کێشایەوە. چەند کاسێت و کۆنە تەسجیل و رادیۆیەکی کۆکردەوە. دەرگای توند لەسەر خۆی گاڵداو نوست. خەوی لێکەوت، تا ئێوارەیەکی درەنگ نوست. . . . . !! بە ئاگاهات و نان و خواردنی ئامادەکرد، چووە ژوورێ تا بەرەبەری بەیانی تەنیا گوێ لە مۆسیقا راگرت، هەر کاسێتی چەندین جار وەرگێرا، هەر گۆرانی چەندجاری دووبارەکردەوە).

حەمید بروای بەوان هینا کەوا عەلی بە درێژایی ئەم مانگە بە رۆژ نوستووەو ئێوارەیەکی درەنگ هوشیاربویتەوە، خۆی تێرکردووە. هاموشۆی ئەوەی ویستویەتی کردووەو خزیوەتەوە ناو ژوورەکەی. پۆستی نەبووە، تەلفۆنی بۆ نەکراوەو تەلفۆنیشی بەکارنەهێناوە، شەرشەفەکانی نەگۆریوە، بە رۆژ جلی نەشوشتووە، بە رۆژ سوارنەبووەو نەچووەتە ناو شار. . !! بە سەرسامییەوە بروایانکردو سەریا بادا. بە حەمیدیان وت، ئەگەر دەزانی نەخۆشەو بینینی دکتۆری دەوێت، ئەوا بۆی دابیندەکەن و خۆیان هەردوو سەر دەیبەن. لەبەر ئەوەی ئەو دڵنیابوو، کەوا ئەو سەلامەتەو رەوشەکە ئارامەو هیچ کێشەو ئاڵۆزی تەندروستی نییە، بۆیە بە نەخێر وەڵامی دانەوە. . !! ئەو لەو کەمپە جەنجالەدا، دیارە جۆرەها دەنگ و زمان و جولەو نەریت و نەتەوەی دیوە. ئەوانە بۆ ئەو زۆر نامۆبوینە. ئەو کاری بەوانە نەبوو، زمانی نەزانیون. نەیزانیوە مامەلەو رەفتاریان لەگەڵدا بکات. ئەو کورو منالی دایکی بووە. تەنیا لە زمانی دایکی و سازەکەی گەیوە. . !! ئەو زاراوەی تارەکانی زانیوەو بەس. . . زمانی کوردی بەس لە دایکی فێربووە، ئەو وشەو دەستەواژانانەی ئەو فێریکردوون، هەر ماناى ئەوانەی زانیوە. زمان و نەریتی ئەو مەملەکەتەی زانیوەو بەس، کە دایکی، شاژن و سەرۆك وەزیران و وەزیری دارایی و مامۆستای بووە.

دایکی یەك دووجار رەوانەی دائیرەی براکەی کردبوو، هیچ لەوان و لە کاغەزەکانی سەرمێزەکان حالی نەببوو. زمانی ناو تاکسی و کرین و فرۆشتنی نەدەزانی. زوو پەلەی بوە بێتەوەو بگەرێتەوە ولاتەکەی و حەزیکردووە لای براکەی سنووردااش بکرێت. ئاودیوی ماڵەوەی بکەنەوە، بێتەوە ئامێزی دایکی و دەست لەملانی سازەکەی بکاتەوە. لەناو شارو گوندو سەوزایی و رووباری ئاوازا، بسورێتەوە. بە تارەکانی بڵێ، کە دوور کەوتمەوە، هەستم بە نامۆیی و ئاوارەیی دەکرد. . . ! کەدوور بووم، ویستم بە براکەم بڵێم نامەتان بۆ بنوسێ. چاوانم فرمێسکی ئامادەکرد، ئاوی ئەشك و سوتان گەیشتنە گۆشەی چاوا. . . شەوانی شەممە، نازانم بۆ شەوانی شەممە، خۆ هەموو شەوەکان بۆ هەمووان وەك یەك بوو. شەوەکان و رۆژەکان بە ژمارەو ناوی هەفتەیان، بۆ زۆربەیان، بێجگە لە بەرێکردن و چاوەروانی پارەکە، هیچی تری نەدەگەیاند. ئەوەی سوتانی نامەو چاوەروانی و هەوال بوو، رۆژەکان کەمێ بۆن و تام و کورت و درێژیان هەستی پێدەکرد. ئەو شەوە شەممەیەش، مێزەکە رازایەوە. جۆرەها مەزەیان رێزکرد، فستق و جبس و زەلاتەو تەماتەو خەیارەکەو مێوە و. . هەموویان دانا. پێش خواردنەوەو پێك هەڵدان و پچراندنی گەردەنی توندی شووشەو قودیەکان، چاو لە دلێر سوورکرایەوە، کە لە تاقەتی هۆش و ورگی زیاتر نەخواتەوە. با ئەم شەویش بە عەرەبێ، بە کورە تورکێ، بە. . . . . ، بە. . . . . نەگرێ. با ئەمشەویش لادەستێکی خۆی زامدار نەکات، خوێنی لێ نەهێنێتە خوارێ. . !! توند هوشیارکرایەوە. مامۆستا دڵشادو مامۆستا

هەڵكەوت و ئاراس و هەموویان، تكایان لێكرد، رەوشەكە ئالۆز نەكات، حەیاو شەرەفمان نەبات. . !! ئەگەر ئەوە دووبارە بكاتەوە، ئەوە دوا دانیشتن دەبێت و تەواو. . . . !! ـ بەڵێنی ئەوە دەدەم رەنگە ئاسایی بم، ئەگەر ئەو عەلیە، گێژو داماوە بێنن. سازەكەی بۆ دەهێنمەوە. من بێ گریان شەوی مەستی نازانم بەرێ بكەم. ئەگەر دایكم بە ئاوازو سوتانا بەبیر بێنێتەوە، ئەوە تا دەبمە خۆلەمێش هاوشانی شەپۆلی ئاوازەكانی لەو دەریایە مەندو شینە مەلە دەكەم و. . . . . . عەلی هات و دوورو لە قوژبینێكی ژوورەكەدا، لەو جیهانەی ئەو هەرگیز دانیشتنی وای نەدیبوو، دانیشت. سازەكەیان بۆ هێنا. دووبارە ژێیەكانی تاقیكردەوەو توندی كردنەوە.

هەموو دڵنیابوون، ئەمشەو دلێر بەزمێكی لووتشكێن ناقەومێنێ. ئەو هەر وتویەتی، دارو ژان و دەركردن، گریاندویەتی. ئەو باری قورس و دەستی گرانی باوكی، گریاندویەتی. بۆیە كە گریاوە، دەستی وەشاندووە. حەزی لە رشتنی خوێن بوە. خوێن، هەر خوێنی سوور برژێت. ئەگەر خوێنی كەسی پێ نەرژابێ. . !! ئەوەی دەستی، مەچەكی، لارانێكی زامداركردووە. كە فرمێسك و خوێن، كە ئاوو خوێن ئاوێتەدەبوون. ژانەكەی دادەمركا. وا لێرە، بە سازەكەی عەلی گریانی بۆ دایكی دێت. بەزمەكە گەرم بوو، دلێر بێ منەت بوو، ترسی لە رژانی خوێن نەبوو. دەیزانی ئاوازو سازو دەنگی عەلی، پەردەو مۆری ئاشتی مۆركردووە. . . دڵی بە ئاشتیەكەی سازو ئاواز خۆش بوو. رەش و سپی تێڵكرد، گەرم و سارد، كۆن و نوێ. ئەو پێكەی نیوەی دەمایەوە، ئەو هەڵیدەقوری، تا بنەكەی فڕیدەكرد. بێ مەزەو بە مەزە، زۆری خواردەوە.

عەلی بەفرەو بۆ دایكی دەسوتێت، عەلی دایكی لەم ولاتە گەورەو ناو ئەو سنوورو حكومەتانە گووم كردووە. ئەو ئەگەر دەیزانی جیهان ئەوەندە گەورەو ئەوەندە سنوورە نێوانیان دەكات. هەر ولاتێك پاسێك و پۆلیس و جەندرمەی هەیە. پاسەوان رێزیان بەقەد سنوورەكان دوورو درێژە، قەت لە دایكی جیانەدەبۆوە. قەت ئەو بریارەی پەسند نەدەكرد. ئەو وایزانی پەرینەوە، ئەو پەرینەوەی جارانە، كە لە ژوورێك بۆ ژوورێكی تری ناو ماڵەكایان دەپەریەوە. عەلی دەیزانی زۆر هاتووە، بۆیە مسۆگەربوو، دایكی دوورە، ئەوەشی دەزانی دایكی نەیدەزانی كورەكەی ئەوەندە دووردەكەوێتەوەو ئێستا ئەوەندە دوورە. !! ئەگەر دەیزانی (ئیجــــە) ئەوەندە بەرینەو جیهان ئەوەندە فراوانە لە كورەكەی جیانەدەبۆوە. . .

دووكەڵی جگەرەو سوتانی بەفرەكان ژوورەكەی قانگدابوو. تاریك داهاتبوو، رۆژی حەشربوو، هەموو چاویان لە چاوی عەلی و دلێربوو. ئاوازەكەی بلانسەكەی راگرتبوو، تەلەكان، ژێیەكان، هاواریان بوو، نەكەی دلێر دایكی گریان و سوتانی دەوێت، نەك زامداركردنی لایدەیەك، نەك رژانی خوێن. . . . وەرە با بەیەكەوە، بۆ دایكمان بگرێن، من بەو سازەو تۆش بە چاوە پڕ ئەژدیهایانەت. وەرە، گریان جوانترین و بە دەستەلاترین هێزو زمان و پەیوەندییە. . . . . !!!! ئەم شەو فێرت دەكەم بەفر دەسوتێت، ئەمشەو خوان دەكەمە ژووانی عیشقی راستەقینە. . !! وازبێنە، من هاواردەكەم و تۆش بسوتێ، من گۆرانی دەڵێم و تۆش سەما بكە، تۆ چەپلەم بۆ لێدە. . . . . . !

ئەمشەوە سازەكەی عەلی بەزمێكی بەو دروێشانەكرد، هەموو دەسوتان. مێزەكە بووە، خانقایەك، دەروێشەو دەسوتا، عاشقەو دەگریا. خۆی لەناخەوە هەڵچووبوو، ئەویش دەسوتا، دیارە ئەویش بەفر نیەیە. . !!؟؟ چۆن ناسوتێ، هەموو گیانێك، هەموو روحێك، بای خۆی وزەو تەبارەی سوتانی تێدایە. ئەوەی وشك بێتەوە، ئەوەی تەنیاو دوور بكەوێتەوە، ئامێزی دایكی لێ دووربكەوێتەوە، وشك هەڵدەگەرێت و دەسوتێ. . !! كام دەروێش دەتوانی حالەتی زیكرو تەهلیلەو سوتانی لەبیر دەبینێ. كەس نازانی لەم نهێنیە سوتانەدا، چی روودەدات. تا ئیمرۆ تۆمارو بەرجەستە بكرێت. . !! بەلاَم ئەوەی یادەو ناسرێتەوەو شاهیدی زۆرە، ئەمشەوە دلێری سوتاوەو پروشكی ناپەرێت. . !! سوتاووەو دووكەڵی، كەسی نەخنكاند. . . !! تێر بۆ دایكی گریا.

ـ بەراستی لەوەتی تۆ لە دایكت دابراویت، هیچ هەوالی نازانی. . ؟؟

ــ بەرامبەر بە خۆشەویستی درۆ ناکرێت، ئەوەی درۆی بە روودا بکات، تا ماوە، ئازاربەخش دەبێت. . !! خێر لە خۆی نابینیّ. هیچ هەوالی نازانم. . !!! ــ ژمارەی تەلفۆنیّ، دۆستیّ، ناسیاریّ، کاروانسەراییّ. . !! ــ من دەمزانی کەس دادی دۆزینەوەی دایکم نادات. بەلاّم جارێك، لە مێژە، چەند مانگێك لەمەوبەر، ژمارەی تەلفۆنی ئامۆزایەکی ئەمریکم لێدا، لە دایکم پرسیم. . !! من لە دایکم پرسیم، من و سازەکەم و سوتانەکەم، لە دوا هەوالی دایکم دەگەڕاین، ئەو وەلاّمی دامەوە، ئەگەر پارەت دەوێت. . دۆلارت دەوێت. . . . من وتم، دایکم، ئەو وای زانی من بۆ پارە تەلفۆنم بۆکردووە. هەر نەهاتە راییّ، ئەمن هەر وتم دایکم، ئەو هەر وتی پارەت دەوێت. . ! تا ئازاری نەدەم بە هێواشی تەلفۆنەکەم داخست. زۆر خەمبار بووم، وای دەزانی پارە دایکم دەدۆزێتەوە. بەهەموو دەزگاکانی " یو. ئێن " دایکم منی نەدۆزیوەتەوە. بەو هەموو زمانەی زیندووەی جیهان، ئەو هەموو بنکەو دەزگایەی هەیانە، نەیانتوانی بە یەکمان شادبکەنەوە. . ! من دەتوانم بە پارە ئەو بدۆزمەوە، پارەکەش هی خۆت نەبیّ. . !! بە ئارەقای نیوچەوانت پەیدات نەکردبێت. . دۆلاری ئەمریکیەك. . !! دەتوانیّ دایکی سوتاوم بدۆزێتەوە. . . . . .

لەو رۆژانەدا، لە کۆنە کاغەزەکە گەڕام، تا جارێکی تر تەلفۆن بۆ ئەو ئامۆزایەم بکەمەوە، بەلاّم کە سەیرمکرد، ژمارەکان نیوەی رەشبونەتەوە. . من دەزانم ئەو سازە، ئەو دەنگم، ئێوە هەمووتان لە هەناوتان هەلّیگرن و بیبەن، لەگەلّ خۆتان سواری بکەن، بروات، بگەرێت، بگەرێتەوە. . . . . . رەنگە لەو هەوارانەی دێتە رێتان، بتوانن، دایکم بدۆزنەوەو دایکم من بدۆزێتەوە. .

ئاوازو ژەنین، تەواو نابیّ، بەلاّم ئەوان کوژانەوە. ئەوان یەکە یەکە بونە هەلّم و چونە ئاسمانی خەو. فرین. . رۆیشتن. عەلیش بە نەرمی و بەشەرمەوە، بە دلێرو بەوانی وت:

(ئەگەر هێزو مەفرەزەو باوکی دەرەقەتی نەهاتون، وا من خەواندم. من ئاقلّم کرد). ئەو شەوە کۆلاّنەکانی کەمپەکە، بۆ ژوورەکان لە پەنجەرەکان، لە دەرزی دەرگاکانیەوە، بە چرپەو نازەوە. خەو، پەپولە ئاسا خۆی دەکردە ژێر سەرینەکان. خەو باری، خەون هات. خەونی پەمبە، خەونی خۆش. ئەو خەونانەی لەمێژە زینن، ئەوانەی بەحەسرەتن بێنەوە، ئەوانەی دوا هەزار خەونی تالّ و چیرۆکی سەربڕان و گرتن و دەرکردنیش، هەر نەدەهات، ئەو خەونانەی نەدەهاتن. . !! ئەو خەونانە مێوان بوون، کە بە حەسرەت بون. ! بۆنی کەمپەکە گۆڕا، چاوی کەمپەکە، هەواکەی، خەلّکەکەی، خۆیان گۆڕی، چەژنەو خۆیان گۆڕی. هەموو یەکتریان ماچ دەکرد، نوقلانەی شادییان دەبەخشییەوە. .

بەیانی زووتر دەرگاکان خرانە سەرپشت. زووتر تیشکی خۆر خۆی کردە ژوورەکان. . ! ئەوەی بە حەسرەتی نامەیەك بوو، بۆی هات. ئەوەی نەخۆش بوو گەیشتە دەرمانی خۆی. ئەوەی کەمئەندام و لاربوو، راستبۆوە. بەیانی ولات بوە، ولاتێکی تر. چاوی گولّ نازدارتر دەبینرا. بەیانی هەموو کەسێك ئاوازێکی دایکی عەلیان لە یەخەدرابوو. . . !! ئەلبانیەکان، پێش کوردەکان. ئەرمنیە ماندووو راونراوەکان، ئازادکران و چیتر نیوەی شەوان دەرگایان لیّ نەدەگیراو سوار نەدەکران و رەوانە نەدەکرانەوە، کۆمەلّکوژیەکەیشیان لەبیرچۆوە. بەیانی عارەبەکان هاتن و داوای لێبوردنیانکرد. خۆیان دادگایان بۆ خۆیان دانا، وتیان: ماف خۆتانە ولات و پارەتان هەبیّ، ماف خۆتانە سنوورەکانتان تێکەلّ بکەنەوە. بەیانی رەوشەکە گۆڕا، وشەی پەنابەرو ئاوارە باوی نەما، هاونیشتیمانیەکانی ولاتەکە، نازییەکان، پێش سۆسیال دیمکراتەکان، پێش چەپ و سەوزو ژینگە دۆستەکان، هاتن و دەستیان لە گەردەنی دانیشتوانی کەمپەکە کردو بەلێنیاندا، چیتر بە چاوی بێگانەو ئاوارە تەماشاتان ناکەین. بەیانی کیژە سوتاوەکان، دەمی سوورو نەرمیان لەناو دەمی جحێلە سوتاوەکانا.

بەیانی دلێر زوو زوو لەخەو رابوو. کوردەکانی باکوور فێری کوردی ببون. زمانی تورکیان لە بیر چوبۆوە. . !! مەلا برایمی کەمپەکە جاڕی دا، حەقمان لەسەر کەس نەما، خۆتان ئازادن، کیّ نوێژ دەکا. . !! کیّ نوێژ ناکات، کەیفی خۆتانە، منیش

بومەتە دیموکراتی. . . . ئەو شەوە، شەوی چەژنی سەر سالبوو، شەوی تەقینەوەکان بوو. دۆمەڵە کۆنەکان، تەقینەوە. وەلامە راگیراوەکان بە لێشاو هاتن و تەقینەوە.

هەر لەم شەوە دەرویشانەیەدا، لەو شەوە دووبارە کەسەکان خۆیان لە تەرازوو دایەوە. ئەو شەوە زۆر گۆڕان کرا. . ! ! بریاردرا، شەوێك دلێر لاپەرەی شاراوەی عارەبە بەناو عیراقیەکە هەلّداتەوە.

دلێر بوە دادوەرو کابرای عەرەبە بەناو عیراقیەکەی دادگایی کردەوە. لە بەرامبەریان راگرت. بەزمەکە خۆش بوو. کابرای عەرەب، هەموو ئامادەبووان، چاوەروانی ئەو بریارەبوون. ئەوانیش دوا بریاری راستی بێ شەرم و بێ ماستاویان دەویست. ئەوانیش دەیانویست، وەك دادگا راستیەکە بریارێکی لەسەر دەربکەن. بەسە، ئەو کورتە شەرمە، با کەس نەزانێ، با بریارەکان و راسیتەکە لەزاری خۆیەوە بلاّونەبێتەوە. مامۆستا دلّشادو مامۆستا هەلّکەوت، تەرجمەیان بۆ هەردوولا دەکرد. کابرای عەرەب چاوی لە چاوی دلێرنا. دلێریش، چونکە زۆر دلّنیابوو، بریارەکە لە بەرژەوەندی ئەوەو، ئەو دانیشتنەکە دەباتەوە، بۆیە ئەویش بێمنەت بوو.

ـ ناوت عامرەو لە شاری موسلی عیراقەوە هاتووی. . . . . ؟؟؟

ـ بەلّێ. . ! !

ـ باسی خۆتمان بۆ بکە. . ! ! ؟؟

ـ باوکم خەلّکی ئەو جەزیرەیە، کە لە نێوان خاکی عیراق و سوریایە. . زۆرجار ئێمە بە خزمایەتی و ژنخوازی تێکەلّیمان بووە. بۆیە من زۆر لە سوریا ژیاوم و لە شامیش ماومەتەوە و زمانەکەم بۆنی زۆری سوری لێدێت. . ! ! بەلاّم من عیراقیم و لە موسلەوە هاتووم. . ! ! ـ بە هۆی قاچاخچیەکی کوردەوە، لە زاخۆوە هاتووی و لەوێش بۆ تورکیاو لە تورکیاش بە پارەیەکی زۆروە، جەوازێکی قەلّپت بۆ کراوە و هاتووی. . ! ! وایە. . ! ! ؟؟ ـ بەلّێ. وایە، چۆنم وتوە، وایە. . ! ! (کابرای سوری لە رۆژی لێپرسینەوەکە، لە وەلاّمی ئەوەی پارەی بیست و پێنجی عیراقی، وێنەی چەند ئەسپی لەسەرە. راستی وەلاّم دابۆوەو وتبووی پارەکە سێ ئەسپی تێدایەو رەنگی کەسکە. وایان فێرکردبوو. ئەوەی راست بووە. بەلاّم ئەوە دادی نەدابوو، ئەوان زوو زانیبویان، بە پرسیاری تر بۆیان روونبێوّوە، نەك هەر عیراقی نیەیە، باوکیشی موسل و ولاتی عیراقی نەدییوە. زوو پێیان وتبوو، تۆ عەرەبی سوریت. بەلاّم ئەو دانی بەوە نەنابوو، ئەو بۆ ئیش و پارە هاتبوو، فێربوو. . . . . .) ـ باشە، ئەدی، پارەی دەیی کاغەزی عیراقی چەند ئەسپی تێدایە. . ! ! ؟؟ ـ (ئەویش زۆر بێ منەت و خێرا وەلاّمی دایەوە) ئەویان وێنەی دوو ئەسپی لەسەرەو ئەویش رەنگی کەسکە. . . ! ! با زۆرتر بۆت روون بکەمەوە، پارەی پێنجیەکەشی، یەك ئەسپی لەسەرە. ئەو وەلاّمەی ئەو، بۆ دلێر بەس بوو، یەك بە دەنگە گەورەکەی خۆی زرتێکی بۆ باوێت. . ! ! ئەو بریارەی دداگاکەی دلێری بەرێز هیچ گومانی نەهێشت، کەوا عامری سوریەو عیراقی نیەیە، وەك ئەو پێنج کوردەی ناو ئەو ژوورە بە زۆر کراون بە عیراقی. جا برایانەو کەسمان لە کەس، ئێمە هیچ قسەمان نیەیە، لای کەسیش ئەوە نالّێن، بە مەرجێك، ئەویش مەردو مەردانە، واز لەو تەلفۆنە بێنێت. ئەگەر سەرپێچی بکات، ئەوە بە هەمووان وەك زەردەوالّە سەر لەدوو سەری دەنێن، تا شاربەدەری نەکەین، وازی لێ ناهێنین. بریاردراو هەموولایەك ئیمزایانکردو تەواو.

ئیدارەی کەمپەکە، کەللە سەرێکی رەشی ئاسنی پتەوی تەلفۆنێکیان لە تەنیشت خۆیانەوە، بە چوار بزماری لە پشتەوە بەستراویان لە دیوارەکە توندو زۆر پتەو گیرکردبوو. ئەو تەلفۆنە نەبوایە، هیچ شتێ بەرگەی ئەو میللەتەی نەدەگرت. . ! ! لە مستەکانی توورەبون و بێزاری و سەرخۆشی توند تربوو. بەرگەی زولم و هێرشی زۆر درندانەی گرتبوو. کەرتە شاخێك بوو، کەڤرێکی لووس و قایم و رەسم بوو. . ! ! ئەگەر هێرشەکەی سەری زۆر ئاگرین و سەخت بوایە، ئەوا وایرە لوولدراوە ناو تێلە ئەستوورەکانی دەپچرا. ! ! ئەو دەردو چارەسەریەی ئاسان بوو. ئەوان بەوە فێربوون. سماعەی دەستی یەدگیان

هەبوو. زوو هەندی بلێت یەك و دوو سماعەو وایرێکی تریان لیَ دەبەستایەوە. پیرە تەلفۆن دەکەوتەوە لێدان. زەنگەکەی وا دانرابۆوە تا نیوەی کەمپەکە دەنگی دەرۆیشت. شەوان هەموو قاوش و ژوورە دوورەکان گوێیان لێی دەبوو. . . . ئەو تەلفۆنە سەربردەو ئۆین و بەرنامەی زۆر تایبەتی هەبوو. بیَ ئەوەی پارەی تێبکەیت، زەنگەکەی دەرۆیشت، خاوەن تەلفۆنەکەی لە شرینە خەوو لەسەر مێزو لەناو باخچەی رادەپەراند. بۆ یەك ساتیش دەنگی ئەوان دەهاتە گوێت. بەلاّم. ! بە هیچ جۆریَ دەنگی تۆ، بە بیَ پارە تێخستن، یەك چرپە، یەك نووزەو هاوارت نەدەرۆیشت. . !! کە پارەشت تێدەخست دەنگی تۆ دەرۆیشت، کە کاریشی دەکرد، وەك نەهەنگ پارەی ئاودیودەکرد، یەك مستە ئاسنی پارە، بەرگەی تاوێك ئاخاوتنی نەدەگرت. بەو تەلفۆنانەیان وتووە، بە پارە کاردەکات. مەسەلەکە لەوە جۆرە تەلفۆنانەوە هاتووە، کە وتراوە، وەك تەلفۆنە بە پارە نەبیَ کارناکات.

زەنگێك لێدەدرا، ئەوەی نزیك بوو، ئەوەی چاوەروان بوو، ئەوەی خەمخۆر بوو. بەراکردن، بە دوا زەنگەکە رادەگەیشت. قسەکەرەکان، شارەزابوون، پارەکەی خۆیان زۆر بەکارنەدەهێنا. وا فێرببوون، یەك وشەیان دەووت: ئەلبانیەك، یان تورکێك، یان عێراقییەك. ئەوەی تەلفۆنەکەی هەلگرتبوو، ئەوەی ناوی ولاتەکەی بیستبوو، سەری بە ژوورێك دادەگرت، یان هەر هاوارێك بەس بوو، تا یەکێك لە نوێنەریان بێت. ئەوەی لەو زمانە دەگەیشت، بەراکردن دەهات. جا ئەگەر قسەکەرەکە شارەزابوایەو زۆرجار تەلفۆنی بۆ ئەو کەمپەکردبوایە، یان خۆی لەمێژنەبوو، لەم هەوارو لەم بەزمە رزگاری ببوو، شارەزابوو. تەلفۆنەکەی دادەخستەوە، تا بە مەزندەی خۆی هاونیشتیمانیەکی خۆیان دەگاتە لای تەلفۆنەکە. ئەو مەزندەی دووری ژوورەکانی دەکرد، نوێنەرەکەش مەزندەکەی دووبارە تەلفۆنکردنەوەکەی دەزانی، بەم جۆرەو بەو هەموو تەقدیرو پێشبینیانە دووبارە تەلفۆنەکە زەنگی لێدەدایەوە، جا ئەگەر کابرا بەختیار بوایە، هەمان کەس دەردەچوو، نەك یەکێکیتر لەنوێوە داواکاربوایە.

بەهەرحال، ئەویش بە زمانی ئەوەو کابرای مەبەستی دەدۆزیەوەو بۆ جاری سێیەم دەگەیشتنە یەك و دەکەوتنە قسەو. . . تەلفۆنێك بەم چەند جارە دەگەیشتە خاوەنەکەی، هەوال و سلاّوێك ئەوەند کات و پارەی دەویست. ئینجا کابرای عارەبی سوری، شەوانەو زۆر نێرەکەرانە، تلفۆنەکەی چەند سەعات سەرقال دەکرد. بیَ ئەوەی یەك تاکە پارەی تێدا باوێتیَ، بیَ ئەوەی ئەوەی بەرامبەریشی هیچ زیانی لیَ بکەوێت. هەردوولا بە مەبەست دەگەیشتن و پارەشیان نەدەدا. . ! بەلاّم چاوی چاوەروانی و هزری ماندووو هەوالی گەرمی ئەو هەموو خەلّکەی ساردو مردوودار دەکرد. گلەیی گازاندەی خەلّکەکە زۆربوو، بەلاّم کەسیَ، گرۆپێك ئەوەیان نەدەکردو چاوی لیَ سووربکەنەوە. تا کێشەکەی لەسەر خوانی دەروێشانەی سازو سوتانەکەی بەفرو عیشقی عەلی و وێلی بۆ دۆزینەوەی دایکی و ئارامبوونەوەی شێتی دلێرو هۆگربونی بە مۆسیقا لە جیاتی گریان بۆ خوێن. لەم دانیشتنەدا، لەگەلّ ئەو سوتانەی بۆ بەفر سازکرا، ئەویش دادگایی کرا. دلێر کە فێرکرا، بەفر دەسوتیَ، ئاواز جوانترین گریان دەبەخشیَ، گەرمترین گەرمی ئارام و تانوانەوە دەداتە رووحی نائارام.

عامر، هەر بۆ جوانی و بۆ خافلاّندنی خەلّکە چاوەروانەکەی دوورو نزیکی تەلفۆنە رەشەکە، مستێك پارەی وردەی لە مست دەگرت و شانی بە دیوارە زەردە نوسراو بە چەندین ژمارەی تەلفۆن دەدا. ئەو دیوارەی یادو بیری زۆری لەسەر تۆمارە، ماوەماوە بە بۆیەیەکی زۆر تۆخ نەبایە رەش نەدەبۆوە. جگەرەی بەجگەرە وەدەنا، یەك سەعات و دوو سەعات زۆرتر دەمایەوە.

(ژمارەکەی مالّی خۆیانی لە شام لێدەدا، ئەوان دەیانزانی خۆیەتی، یەك وشەی بەخۆراییان بە گویَ رادەگەیاندو هێلەکە دەپچرا. دووبارە، بە هەمان دەستور ژمارەکەی لێدەدایەوەو ئەوانیش وشەیەکی تریان بە خۆرایی بە گوێدا رادەگەیاند. تا رستەکان تەواو دەبوون، هەردوولا لەیەکتری حالّی دەبوون).

بەخۆرایی ئەم چەند رستەی وەردەگرت:

پارەکەت، گەیشت. . . . .

ژوورەکەتمان، بەکرێداوە. . . . .

منالەکەت، وا قسە دەکات. . . . .

براکەت، لە یونان، ئیقامەی، یەك سالی، بۆ نوێکرایەوە. . .

ئێمە زۆر، باشین. . . . .

دووکانەکەت، کرێچیەکەی، دەردەچێت. . . . .

وریابە، نەزانن، زۆر وریابە. . . . .

کە تەواو دەبوو، بە دلێری دەووت، من بۆ موسل زەنگ لێ دەدەم. . !! هەموو جارێ ئەو مشتومرەیان تەواو نەدەبوو. . !! ئەو دەیووت، لە عێراقا مایکریۆف کارناکات و هێلی جیهانی نەماوەو پچراندویەتی. بەلام ئەو هەر سووربوو، ئەو کێشەیە تا شەوی دەروێشیەکەی ساز، یەکلاکرایەوە. بەردی لەسەر دانراو ئەویش وازی لە تەلفۆنکردنەکە بەم جۆرە هێناو بەرۆکی بەردا. هەر دوعاش بۆ ئەو شەوەکرا، کە سازو سوتان تێدا حوکمی دا.

هەلکەوت، هەر بۆ خۆی و بەبێ هیچ مەبەستێ، چاوەروانی ئێوارانی کردبووە مەبەست. ئەو عەسرە درەنگەش، چاوەروان بوو. رووی لە پەنجەرەکەی دەرەوە کردبوو. رووبەرێکی چری دارەکان نەبوایە، ئەوە ئاسۆیەکی زۆر جوانی دەریاو دیمەنێکی زێدە جوان لە پشتەوەی ئەو داراستانەدا هەبوون. دەریایەکی دوور لە ئاسۆ. دەریایەك لە هەوالی شەپۆل و گەرانەوەی و بردنەوەی هەوالەکانی تری، لێ دیاربوو. ئەوو ئەوان هەموو، لە دەریا ترسابون. . ! کەس هەندی ئەوان هەستی بە بەرینی رووبەری دەریا نەکردبوو. . . !! ئەوان وایان دەزانی دەریا لەوەندە قوولترە وەك پیوراوە. . !! پانترە وەك زانراوە. . !! ئەوان وایان بینیبوو، دەریا جوانیەکەی لەدەستداوە. ! بەلام ئەو ماوەیە چەندین جار شەپۆلی نەرم، یاری بە شان و ملی کردن، ئاو نەرمی و شلی خۆی نواند. هەستیان بە نازداری شەپۆل کرد. لەبەر ئەو دارستانە چرە نەبوایە، روویان لە چاوی نوێژی دەریایەکە دەکرد. وا هێدی هێدی بینیان دەریا چەند بە نازو شۆخەوە، ئەو هەموو جەستە نەرم و رووتانە هەلدەپەرێنێ. ئەوەی بەختیارو عاشق نەبێ ئەوەی بەرناکەوێت. . . ! ئەگەر دەریاو شەپۆلی نازدارو نیان و ئارموش نەبێ، ئەو هەموو رووحە ناسکە، ئەو سەدان سینەو هەناسەیە، خۆیان بۆی رووت ناکەنەوە. . . !! کێ بۆ کێ رووت دەبێتەوە، بێ سوتان و خۆشەویستی. . !! کێ غیرەت دەکات بەنازدارێك، بە خونچەیەك، بە خەونێك، بێژێ بۆم رووت ببەوە. . !! ئەگەر سوتانی عیشق و ژووانی لەگەل نەبێ. . !!چاوی لە پەنجەرەکە بریبوو. کە دیمەنەکەی کەمێ لە پێش چاوا لێل بوو، زانی رووبەرێك هەیە، رووبەرەکەی پێشی تاریك دەکات.

زوو هەستی بەوەکرد، ئەو تەونە چرانەی جالجالۆکەیە. دووبارە رووبەرەکەی لە دەریا دوور دەخاتەوە. ! کە فێربوو، دەریای خۆشبوێت، کە زانی دەریا نەرمەو گیانی ناسك بۆ باسکە مەلەی نازو رەحەتبوون رووی تێدەکەن. ئەو داپیرۆچکانە، رووی تاریك دەکەن، بەراستی ئەم زیندەوەرە وردانە لە گرمۆلەی داپیرە دەچن، وەك هەموو داپیرەکانمان گرمۆلە بوینە، وەك داپیرەکان دەست و قاچیان ماوەو گرمۆلە بوینە، بۆیەش بە داپیرەش ناوزەرکراون. . . !! خۆ هەموو دیدەو هەستێك نازانێ وەك یەك و بە هەمان شێوە گوزارشت لەناوو ناوناو بکەن. . . !! کە بەردەمی تاریکتر دەکرد، ئەو زۆرترو وردتر لە دیمەن و جولەیان راما. ئەو پنکە گیانلەبەرە زۆر وردە، چۆن خۆی بەو داوە باریکەی شیلەی خۆی هەلواسیوە، شیلەکە باریك و سپی و نەرم، ئەویش خۆی پێوە شۆرکردیتەوە، رایدەکێشێ. بۆ خۆی رایدەکێشێ، درێژی دەکاتەوە، دەیسورێنێ،

بای دەدات، چۆنی بخوازێت وای لوولدەدات. ئای کە هونەرمەندبوو لە نەخشاندن و دامەزراندنی تۆرەو تەونەکەی.

باڵەکان، بازنەکان، ئەستوورییان، وەك یەك سازاندبوو. .roوبەرێکی تەونی پەیداکرد. ماوەیەکی زۆر چاوەروانیەکەی خافلاند، چاوەروانیەکەی سەرسام و چاوەروانکرد. . ! !یەك داپیرۆچکە، بە گێرانەوەی حکایەتێکی کارو ئەزمونی و جوانی نەخشەکانی، ئەوی دوورخستەوە. کارێکی ئەنجامدا، هونەرێکی نواند، وێنەی نەبێت. ئەو داپیرەو، ئەو دایکانە، هەموویان، تا دەگاتە دایکی عەلیش، هەموویان هونەرمەندن و تەونیان، هونەرو جوانی و کارکردنە. . . . . ! لەمێژە ئەو جالجالۆکانە، ئەو داپیرۆچکانە، هونەرمەندو بە سەلیقەو بە ئەزمونن. . ! ! بەلاّم ئێمە بوارمان نەبوو، دیقەت بدەینە کارو نەخشەکانیان. هەر تەون و داوی پساوی تەونمان لەپەنا دیوارو بن ساپیتەی رزییوو کۆلیت و ژێرزەمینە تاریکەکان دییوە. بەلاّم، بیرمان لە هونەری ئەو رەنگینانە نەکردیتەوە، نەماندییوە، ئەوانە چەند کارامەو گیانفیدان، خۆیان دەکەنە قوربانی ئەو تەونانەو ئەرکی زۆریان بۆی تەرخان دەکەن. کەسمان دانەنیشتووە بزانیٚ تەونیان چەند تەونی کارو مانەوەو سووربونی دەوێت. ئەو هەر خەریکی ئەو تەونەبوو، کە بە نهێنیەکی زۆر وردەوە، ئەنجامدراو تەواوبوو. داپیرە ماندووەکەش بۆ خۆی و تەنیا لەناویا خەوی لێکەوت، گیرسایەوە. تەواوبوو.

هەڵکەوت، رووی وەرگێرا هەموویانی بینی، لەسەر دەریا بەسوتان و ئاگرەوە، هاتنەوە. هەموو بۆنی دووکەڵ و تارمایی دووکەڵیان پێوە دیاربوو. هەموو هەندی جالجالۆکەکە ماندوو بون. بەلاّم کەسیان لە تەونی خەوی یەکێك نەگیرسابونەوە. هەموو ماندووو، بیٚ تەون، گەرابونەوە. . ! ئەو دوو دیوارو بەربەستی دیار نێوانی ئەوو دەریاو خۆشیەکانی کرد، ئینجا هیچی لیٚ دیار نەبوو. . ! هیچی نەدەبینی، ئەدی نێوان عەلی و دایکی، چەندین رووبارو سنووری و هەزارەها هەنگاوو دوورییە. . ؟؟! ! چۆن ئارام دەگرێت، چۆن بەفری چاوەروانی نەسوتێت. . . ! ! بۆیە داوای لە عەلی کرد، چەندی دەتوانی خۆت بۆ سازو ئاوازەکانی بچەمێنەوە، بنوشتێوە. . هەمووما‌ن بەو ئارامییە رابێنەو رامان بێنە، لەگەڵ سوتان و هاوارەکانت هاوشان بین.

شێرزاد هەیـــــنی ـ سوید